

ทีมา ยุโก โหตุ มหาราชินี

ชาวเกษตร

คุณอรุณศรีพันธุ์ผสมหมูเนื้อดี
กรรมปศุสัตว์ได้นำเข้า สุกรคุณอรุณ จากประเทศ
แคนาดา อเมริกาและอังกฤษเข้ามาเพื่อปรับปรุงพันธุ์และ
ขยายการผลิต
พร้อมทั้งศึกษาข้อมูล สมรรถภาพการผลิตของแต่ละ
สายพันธุ์และพบว่าสายพันธุ์แคนาดา มีลักษณะที่เอื้อ
กับความต้องการทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงติดในเรื่องของหุ่น
ไม่ค่อยสวยถูกใจเกษตรกร อีกทั้งไขมันมีค่อนข้างมาก....

อ่านต่อหน้า ๔

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	1
คลินิกเกษตร คืออะไร ?	2
โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	3
ชนบทไทยกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3
คุณอรุณศรีพันธุ์ผสมหมูเนื้อดี	4

ดีดการทางปัญญา เพื่อพัฒนาชุมชนเกษตร
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบลแม่โป่งและแม่แฝก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรมส่งเสริมการเกษตร

จดหมายข่าว

ฉบับที่ ๓

ปีที่ ๑

วันที่ ๑๖ เดือน สิงหาคม ปี ๒๕๔๕

บทบรรณาธิการ

ท้องถิ่นและชุมชนจะได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งในการประยุกต์ใช้โครงสร้างของระบบท้องถิ่นไทย
เสริมการทำแผนของชุมชนฯ แผนของชุมชนมีความหมายหลายอย่าง ในที่นี้ หมายถึง

กิจกรรมซึ่งประชากรในชุมชนช่วยกันคิด เพื่อพัฒนา หรือเพื่อแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน
กิจกรรมที่ทำให้อนาคตของคนในชุมชนเป็นไปอย่างหวังไว้
ใช้ข้อมูลของท้องถิ่นในการกำหนดกิจกรรมดังกล่าว
เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและชุมชน โดยตรง
เขียนขึ้นและดำเนินการโดยประชากรในท้องถิ่น โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น
มีการประเมินแผนชุมชนฯ ก่อนและหลังการดำเนินงานตามแผนฯ

รศ.ดร. อรรถชัย จินตะเวช

คลินิกเกษตร คืออะไร ?

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรและทรัพยากรที่ถูกต้องมีผลต่อการ รูปแบบของกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ พัฒนาการเกษตรในทางตรง ได้แก่ มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตพืชและสัตว์ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม คือ เพื่อให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างองค์กร

วิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรกับเกษตรกรเป้าหมาย การจัดตั้งคลินิก เกษตรเคลื่อนที่เป็นกลไกหนึ่งเพื่อให้บริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางเกษตร มีบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอ พระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการ ดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาตฯ และทรงพระราชทานพระราชานุญาต อัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

ดังนั้น ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการ วิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต สำหรับช่วยสนับสนุนกระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร และช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์
๒. เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ปัญหาหาร่วมกันเป้าหมาย
๓. ให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกร ตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่ รวมทั้งการแก้ปัญหาหาร่วมกัน
๔. เสริมสร้างความรู้และฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

กิจกรรมหลัก

กิจกรรมด้านคลินิก ได้แก่ การให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ และวินิจฉัย และให้บริการ โดยใช้อุปกรณ์และเครื่องมือทางห้อง

๑. คลินิกพืช โรค แมลง สัตว์ศัตรูพืช วัชพืช สารพิษตกค้าง การขาดธาตุอาหารพืช วัสดุมีพิษการเกษตร
๒. คลินิกดิน วิเคราะห์และตรวจสอบดินและปุ๋ย
๓. คลินิกสัตว์ โรค ควบคุมบำบัดโรคสัตว์ ตรวจ รักษา พยาบาลสัตว์ ฉีดวัคซีนวัสดุมีพิษการเกษตร
๕. คลินิกประมง โรคสัตว์น้ำ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คุณภาพน้ำ

กิจกรรมเสริม

กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ การฝึกอบรม และจัดนิทรรศการ ที่เป็นความต้องการของเกษตรกรหรือเป็นเทคโนโลยีที่เกษตรกรควรรู้ ได้แก่

๑. คลินิกบัญชี การจัดทำบัญชีฟาร์ม การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ครั้วเรือน
๒. คลินิกชลประทาน การบริหารจัดการน้ำ ฯลฯ
๓. คลินิกสหกรณ์ การดำเนินงานด้านสหกรณ์ ระเบียบ ปฏิบัติต่าง ๆ
๔. คลินิกกฎหมาย (สปก.) การดำเนินงานด้านกฎหมายที่ดิน
๕. อื่น ๆ .....

ที่มา http://www.doae.go.th/clinic_ag

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ปี 2549

รัฐบาลได้กำหนดให้ปี 2547 เป็นปีแห่งการรณรงค์ความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อให้อาหารที่ผลิตและบริโภคภายในประเทศมีความปลอดภัยได้มาตรฐานทัดเทียมสากล นำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชน และการมุ่งเน้นที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก เป็นผู้นำด้านการเกษตร ในการผลิตอาหารป้อนสู่ตลาดโลก ผลิตผลเกษตรจากไร่นาของเกษตรกร จึงต้องมีความปลอดภัยก่อนการส่งมอบให้แก่ผู้บริโภค เพื่อนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงหรือเพื่อนำไปส่งออก ตลอดจนเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตร ประกอบกับแผนปฏิบัติการประจำปี 2548-2551 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนด กลยุทธ์หลักระดับชาติให้มีการส่งเสริมการผลิต และ แปรรูปสินค้า เกษตร ตามระบบความปลอดภัยอาหาร (Food safety) ให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร โดยเน้นสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน คุณภาพ สักยภาพและโอกาสทางการตลาด

แต่เนื่องจากการผลิตด้านการเกษตรของไทยในอดีตที่ผ่านมามุ่งเน้นเพื่อการผลิตเชิงปริมาณที่มีได้คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อม เกษตรกรจำนวนมากไม่ยอมมีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงมีผลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ก่อให้เกิดผลกระทบต่อดิน น้ำ อากาศ สิ่งแวดล้อม และรวมทั้งก่อให้เกิดจุดอ่อนในด้านการผลิตผลทางการเกษตรของเกษตรกรเองในทุกๆระดับ

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้พึ่งพาตนเอง สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ และประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างยั่งยืน จึงต้องดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศโดยเร็ว ภายใต้ยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาในขั้นตอนการผลิตและการจัดการผลิตผลหลังการเก็บเกี่ยวสินค้าเกษตรเพื่อสร้างความมั่นใจด้านมาตรฐานและความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคและผู้บริโภคทุกระดับ

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
2. ส่งเสริมการผลิตพืชแบบเกษตรอินทรีย์

วิธีการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมเกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ และเกษตรอินทรีย์
2. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้
3. ส่งเสริมทางเลือกอื่นในการควบคุมศัตรูพืช เพื่อทดแทนการใช้สารเคมีสังเคราะห์ในการจัดการศัตรูพืช
  - (1) ด้านชีววิธี (Bio-Control) - แมลงที่เป็นประโยชน์ เช่น แมลงหางหนีบ มวนตัวห้ำ เป็นต้น
  - (2) การใช้สารสมุนไพร เช่น สะเดา หางไหล ว่านน้ำ เป็นต้น
4. สนับสนุนเกษตรกรให้รวมกลุ่มในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างก่อนจำหน่าย ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองการผลิต
5. เชื่อมโยงการตลาด โดยผ่านอบต. อบจ. และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น

ชนบทไทยกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เครื่องคอมพิวเตอร์ประจำบ้านของ 123 ครัวเรือนในตำบลแม่โป่ง จัดได้ว่าเป็นทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐาน เมื่อมีการรวมตัวกันของชุมชนหรือกลุ่มอาชีพที่มีความต้องการดำเนินการทำแผนชุมชนฯ ก็สามารถดำเนินการติดตั้งระบบท้องถิ่นไทยฯ บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของแต่ละท่านได้ ระบบท้องถิ่นไทยจะช่วยให้กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจใกล้เคียงกันและต้องการดำเนินงานในด้านอาชีพและด้านอื่น ๆ ร่วมกันสามารถใช้ระบบในการนำเข้าและจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ปัญหาบนพื้นฐานของข้อมูลของตนเองและกลุ่มได้จากนั้นระบบสามารถช่วยให้กลุ่มฯ สร้างแผนงาน-โครงการให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาในระดับชาติได้อย่างเป็นระบบ และนอกจากนี้ยังสามารถยึดโยงแผนงาน โครงการฯ ดังกล่าวเข้ากับทรัพยากรทั้งในและนอกท้องถิ่นที่มีความต้องการให้กลุ่มเดินตามแผนฯ ได้ และในที่สุดสามารถประกอบการประเมินผลของแผนงาน-โครงการ คือเชื่อมโยงระหว่างปัญหา-แผนงาน โครงการ-การดำเนินงานตามแผน-การประเมินผล-และการแก้ปัญหาตามต้องการ ซึ่งพอสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

- * บุคคลที่มีความสนใจร่วมกันประชุมหารือเบื้องต้น
- * ประชุมเตรียมข้อมูลหมู่บ้าน และกลุ่มกิจกรรม
- * ประชุมสร้างแผนงาน โครงการ การกำหนดตัวชี้วัด (Plan)
- * การดำเนินการตามแผนฯ (Do)
- * การประเมินแผนฯ (Check)
- การนำข้อเสนอแนะสู่การปรับปรุงแก้ไข (Action)

ดูรูปสุกรพันธุ์ผสมหมูเนื้อดี..เกษตรกรนิยมเลี้ยง

กรมปศุสัตว์ได้นำเอา สุกรดูрок จากประเทศแคนาดา อเมริกาและอังกฤษเข้ามาเพื่อปรับปรุงพันธุ์และขยายการผลิต พร้อมทั้งศึกษาข้อมูล สมรรถภาพการผลิตของแต่ละสายพันธุ์ และพบว่าสายพันธุ์แคนาดา มีลักษณะที่เอื้อกับความต้องการทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงคิดในเรื่องของหุ่นไม่ค่อยสวยถูกใจเกษตรกร อีกทั้งไขมันมีค่อนข้างมาก จากนั้น กองบำรุงพันธุ์สัตว์ จึงทำการพัฒนาสร้างสุกรดูрок สายพันธุ์ใหม่ ที่มีอัตราการเจริญเติบโตดี ไขมันสันหลังบาง ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดี ลำตัวยาว และเนื้อแดงมากขึ้น โดยทำการวิจัยที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่

นายประภาส มหินชัย นักวิชาการสัตวบาล 7 ว. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ บอกว่า ในการสร้าง ดูрокสายพันธุ์เชียงใหม่ 1 ขึ้นแรกใช้แม่พันธุ์สุกรดูрокสายพันธุ์เบลเยียม ผสมกับน้ำเชื้อสุกรดูрокสายพันธุ์เดนมาร์ก ที่มีสัดส่วนสายพันธุ์เดนมาร์ก 50 เปอร์เซ็นต์ และสายพันธุ์เบลเยียม 50 เปอร์เซ็นต์ กัดลูกสุกรเพศเมียที่เกิดจากการผสมพันธุ์จากคู่ดังกล่าว เพื่อนำไปผสมกับพ่อพันธุ์สุกรดูрокสาย “พันธุ์แคนาดา” เมื่อตกลูกออกมาจะทดสอบสายพันธุ์เพื่อคัดไว้ทำพันธุ์

ลูกสุกรที่ได้นี้จะใช้เป็น ต้นแบบในช่วงที่ 1 ของการสร้าง สายพันธุ์เชียงใหม่ 1 จะได้ลักษณะเด่นจากสายพันธุ์แคนาดา ที่มีอัตราการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงอาหารที่ดี ลำตัวยาว ขาใหญ่แข็งแรง ลักษณะเด่นจากสายพันธุ์เบลเยียม ด้านกล้ามเนื้อเด่นชัดและปริมาณเนื้อแดงมาก และได้ข้อดีจากสายพันธุ์ เดนมาร์ก ในด้านอัตราการเจริญเติบโตและปริมาณเนื้อแดงมาก

ทำการคัดเลือก สุกรตามกระบวนการสร้าง สายพันธุ์ พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ซึ่งปัจจุบัน ทางศูนย์วิจัยฯ ทำการพัฒนาเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์มาถึง G3 กำลังจะขึ้น G4 ลูกที่ได้แต่ละรุ่นจะทดสอบความเหมือนของประชากร โดยวิธี Bartlett's test of homogeneity ของแต่ละลักษณะทางเศรษฐกิจ

สุกรดูрокสายพันธุ์เชียงใหม่ 1 มีลักษณะลำตัวสีน้ำตาลแดง อัตราการเจริญเติบโตดีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดี ความหนา ไขมันสันหลังบาง ลำตัวยาว รูปร่างภายนอกสวยงาม มีมัดกล้ามเนื้อ เนื้อเด่นชัด โครงสร้างของขาแข็งแรง อঁฉะใหญ่ ขนาดเท่ากันทั้ง 2 ข้าง ลูกหมูลิงค์ไม่หนาเกินไป ขาใหญ่แข็งแรง ยึดตรง ขาหลังไม่เบะออกด้านข้าง

ความเด่นของลักษณะ เมื่อนำมาใช้เป็นพ่อพันธุ์สำหรับผลิตสุกรขุน จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรไม่จำเป็นต้องหันไปพึ่งสารเร่งเนื้อแดง จึงส่งผลให้ลูกหมูขุนที่เกิดจากพ่อพันธุ์ดูрокสายพันธุ์เชียงใหม่ 1 ผสมกับ แม่พันธุ์พื้นเมือง ได้รับความนิยมจากเกษตรกร...และ ผู้บริโภคได้เป็อาหารปลอดภัย...!!!

แบบสอบถาม
ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข่าวเกษตรกรราย 2 สัปดาห์
โปรดกากบาทใน ( )

1. ( ) ไม่มีประโยชน์เลย
2. ( ) มีประโยชน์บ้าง
3. ( ) มีประโยชน์ปานกลาง
4. ( ) มีประโยชน์มาก

ส่งความคิดเห็นของท่านได้ที่ น้องแอน(หมู่ 2) และ น้องหนูย(หมู่ 9)